

1. Аліна

Вже надходить ніч, заснуло місто,
Ти стоїш одна біля вікна
І тремтять на шибках краплі чисті,
Ти на себе дивишся з-за скла...

Костянтин Москалець

Аліна любила вдаватися до провокацій. Це означало бути недосконалою (для світу), потайною (для однолітків) та незрозумілою (для батьків). Навіть у рідній Художній Академії серед диваків, якими вважає цей світ майже усіх художників, вона залишалася дивовижною, білою вороною. Ні, чорною вороною серед білих ворон. Їй подобалося дратувати незнайомих людей, дражнити батьків та знайомих. Ходити по лезу бритви, робити речі завше на грані...

У такий спосіб вона випробовувала себе на міцність. Правда, світові здавалося, ніби це Аліна його випробовує. Дівчина могла вдягнути національний стрій, а на ноги футбольні бутси, або перефарбувати волосся в салатовий колір чи постригтися налісо. Вона це робить мимоволі — просто сьогодні такий настрій, саме такий. І всенький світ до цього начебто не має ані жодного стосунку. Ну, хіба що трішечки.

Аліна частенько впадає в різні крайнощі. Захоплюється макраме й оригамі, витинанкою, має другий розряд зі стрільби з малокаліберної гвинтівки, знає напам'ять всього «Кобзаря» Шевченка й шаленіє від Гомера та Жака Лакана. Вона закінчила курси крою та шиття, курси екстрасенсів, деякий час ходила на курси гри на гітарі, й, на жаль, не знайшла у Львові курсів гри на трембіті.

Тато вважає, що він її розуміє. Виправдовує всі доньчині вчинки, навіть найбезглуздіші. Тому завжди беззастережно підтримує кожне захоплення. Можливо, у часи молодості, коли соцреалізм був єдино «визнаним» і можливим творчим методом, він не зміг розкритися повністю. Із соцреаліста стати монументалістом — невелика честь для художника. Василь Петрович завжди був заслабким для того, щоб перестрибнути через рамці соцреалізму. Комфорт і пільги спілчанського членства пересилювали потяг до правдивого джерела натхнення. І саме тому він давав своїй єдиній донечці стільки волі й простору. Все це списувалось не на розбещеність чи свавільність юної душі, а на прояв неабиякого таланту. Траплялось, що його погляди на виховання доньки не співпадали з поглядами мами Ірини. Через це подружжя періодично сварилось. Коли дружина погрожувала розлученням, Василь завжди здавався, однак тихцем все-таки допомагав донечці.

Коли Аліні було три роки, тато застав її за «малянням», так вона називала малювання. У випадково залишеній на письмовому столі «Енциклопедії мистецтва» дівчинка завзято й натхненно виводила власні шедеври. Замість розгніватись, татко навпаки відчув гордість: у його дівчинки неабиякий талант і пречудовий смак. Вимальовувала вона свої «шедеври» не абиде, а поряд із «Данаєю» Рембрандта та «Жінками в саду» Моне. Ці жахливі каракулі він береже й досі як найдорожчу сімейну реліквію.

Мама. З нею Аліні нелегко, як і мамі з Аліною. Як це терпіти та приймати вічну імпульсивність доньки й так звані творчі заскоки майбутнього генія? Нізащо! Ось недавно Аліна перекроїла новісінькі штори у спальні батьків на спідницю та маринарку. Але розсердило маму Ірину найдужче не те, що гардини зіпсовані, а те, що сталося це пізно ввечері. Бо серед ночі не підеш купувати нові. «Як це на ніч вікна залишати «розхристаними»? Що про нас люди подумують!» Ага, четвертий поверх, навпроти ніяких будинків,

лише сквер зі старими тополями, хоча ні — ще зорі на небі та місяць уповні. Мама навіть відмовилася спати у спальні й постелила собі в батьковому кабінеті на розкладному кріслі.

Ірина, звісно, вирішила провчити нечемну доньку, яка «не цінує зовсім батьківської опіки та материнського тепла» і т. д. Тож і покараннячко відповідне підшукала. Ех, батьки-батьки! Ніяк не можуть звикнути до думки, що їхня мала Аліна вже виросла.

Тато має дві майстерні. В одній він зберігає свої «мотлохошедеври», так він критично називає власні полотна. Друга — майже як квартира. Величезна вітальня-кухня-спальня плюс туалет-ванна — і, що найголовніше, майстерня розташована над дев'ятим поверхом. Таке собі гніздечко-мансарда! Пологі стіни під конфігурацію нахилу даху створюють надзвичайно невимушений романтичний стиль. Зазвичай «нові люди», вперше потрапивши до цієї майстерні, не можуть ніяк звикнути до химерно викривлених стін. Однак ця незначна незручність (як для кого, зрозуміло!) повсякчас компенсується прекрасним краєвидом із вікна — на дахи, хмари, сонце, вітер і навіть дощ. Житлова мансарда займає лише половину площі над дев'ятим поверхом. Інша половина залишається банальним дахом. Отаким собі трішки похилим «балконом», тільки без перил. Можна спокійно прогулюватися, уявляючи себе принцесою з казки Андерсена «Кресало» або Карлсоном, що живе на даху. Сусіди в тебе — птахи, небо, місяць, зорі, сонце і хмари. Батько їй дозволив користуватися цією майстернею скільки завгодно, коли завгодно і як завгодно. О, ця дивовижна майстерня! Аліна часом там ночувала. Була просто закохана в музику дощу, який весело дріботить дахівкою зовсім поруч, майже над вушком, або вдавано-сердито тарабанить, зачіпаючи в серці неспокійні струни.

Тепер Аліна, здається, знає, як Вівальді написав свої «Пори року». Він просто слухав оцей кайфовий деколи тупіт,

деколи рясний біг чи просто кроки дощу. Вереск, жебоніння чи стогін вітру. Весна — небо, дощ, який будить до життя все живе. Літо — гроза й блискавки в косах ночі. Зима — жалібне завивання чи то від болю, чи то від утіхи. Осінь — прекрасна у своєму смутку й у своїй байдужості, летить назустріч світу на крилах барвистого листя. Інколи це помаранчево-пурпурові крила надії, інколи крила брунатного відчаю. Все має свою барву, все — сльози, сміх, біль, журба, навіть гріх. І все це частинки білого, які дбайливо зібрані в розкішному букеті веселкового спектру фарб.

О, так! Творець — художник, геніальний митець. Як ти думаєш, що отримаєш, коли змішаєш усі барви веселки? Вірно, білий колір. Напевне, Богові стало нудно, і він взяв і розділив білий колір на спектри. Тобто подарував людям веселку. Хороший задум, справді божественний. Проте люди, як завжди, зуміли і тут напартачити: взялися змішувати фарби, не завжди вміло. Змішали червоний, зелений та синій — зродилося сіре марево. Так, лише сіре, бо чорне — це лишень відсутність потоку світла, тобто немає що псувати.

От саме в цій диво-майстерні Аліна відбувала своє «покараннячко».

Мама через так звану принциповість дала дитині спокій. Була впевнена — донька й тижня не витримає без домашнього комфорту й прибіжить назад, благаючи прощення. Татко ж навпаки вважав, що це навіть корисно — спробувати пожити самотійно в дев'ятнадцять років.

Ось так Аліна замешкала сама. Насамперед привела до ладу кухню. Татко купив електроплиту, електрочайник, міні-холодильник придбали раніше. Та й порохотяг тут уже був, щоправда, старезний, ревучий, правдива тобі «Ракета». Татко подарував свій старенький ноутбук. Так, про всяк випадок. У ванній поставили пральну машину вкупі із сушаркою (два в одному), трохи вживану, дуже галасливу, однак надійну. Татко три дні поспіль приходив у майстерню, так би мовити, для консультацій-рекомендацій. Та все це, звіс-

но, дрібниці в порівнянні з жаданою свободою, яку Аліна відчувала навіть на смак. А смак цей був таким кайфовим, таким... Ну як кавун. Їси й не наїсися. А вигляд ще краший — небесної барви, з крилами розхристаного вітру.

Ці два місяці Аліна не ходила, а пурхала, наче метелик, почуваючи власну значущість, принаймні для себе.

Сьогодні Аліні не хотілося нікого ні вражати, ні шокувати. Одягла сіру безлику блузку і чорні джинси — «відсутність потоку світла». На ноги — сірі кросівки. Звичайна дівчинка, яка «легко» загубиться в барвистій юрбі. Коли б лише не колір волосся — яскраво-зелений. Для цього є бандана. Все, заховалася.

На першу пару вже спізналася. Бог із нею. Можна зробити собі приємність і піти до кафе. Це так класно — на сніданок випити горнятко духмяної чорної кави зі сніжно-пихатою горою вершків і шоколаду та заїсти це щастя яблучним штруделем. Аліна сиділа у студентському кафе, попиваючи каву, і читала. Кафку. Добре, коли ніхто не пхається тобі в душу й не мусиш вдавати, ніби тобі цікаво, що хтось там говорить. Відтоді, як її найкраща товаришка Марта переїхала з батьками мешкати до Києва, Аліна так і не змогла знайти спільної мови з оточуючим світом. Мала кілька приятелів в Інтернеті. Вони завжди уважно слухали, не перебиваючи, давали слухні поради, ніколи не наполягали на власній правоті чи значущості.

Крім того, в Аліни були ще інші друзі, найвірніші. Книжки. Лишень там усе здається справжнім. Тому що з перших сторінок інтуїтивно розумієш — хоче тебе автор збити з пантелику, тобто надурити, чи навпаки, готовий привідкрити свою душу й впустити до неї хоча б на мить (200 чи 300 сторінок — залежно від обсягу). І ти навшпиньки, міцно тримаючись за руку провідника, крокуєш буквами-сходінками, потім реченнями, загортаючись в одержу чужих думок, приміряючи на себе переживання та роздуми автора.